

PIKES

PIELISEN KÄRJÄLÄN KEHITTÄMISKESKUS OY

Workshop: Kiertotalous tulevaisuuden **MAATALOUDESSA**

Mitä mahdollisuuksia kiertotalous voi tuoda tulevaisuuden maatalouteen?

Tilojen välisen yhteistyön tiivistäminen rakentamalla yhteisiä laitoksia ja yrityksiä sekä ostamalla yhteisiä koneita. Esimerkiksi tilojen yhteinen biokaasulaitos, jossa voitaisiin käsitellä lanta, muut agrotalouden ja teollisuuden sivuvirrat ja tuottaa tiloille energiaa ja puhtaita lannoitteita. Lisää tilan omaa huoltovarmuutta ja laitoksen kannattavuutta. Tätä kautta tiloille on mahdollista saada useampia taloudellisia tukijalkoja.

Metsätalous toimii edelleen hyvänä toisena tukijalkana. Agroteollisen symbioosin muodostaminen isojen tilojen yhteyteen muodostamalla yrityksiä eri toiminnoille, jolloin tilakokonaisuuden alue olisi mahdollisimman omavarainen.

Muita mahdollisuuksia lähitulevaisuudessa voisi olla hyönteiskasvatus. Hyönteisille voidaan syöttää viljan kuoria ja sellaisia muita sivuvirtoja jotka eivät kelpaa eläimille tai ihmisille. Samalla saadaan tuotettua hyvälaatuista eläinproteiinia markkinoille sekä lisätuloja. Hyönteiskasvatukseen liittyen lainsäädäntö uudistuu 2018. Maatilaelämysmatkailu ja eläintenhoitomatkat ovat nostaneet suosiota. Tähän liittyen voisi olla lisää tarjolla. Paikallinen rehuntuotanto, jolloin säästettäisiin logistiikka kustannuksissa. Maatalouden muovien kierrättäminen takaisin muoviraaka-aineeksi on hyvä esimerkki kiertotalouden toiminnasta.

Minkälaisia mahdollisuuksia verkostoituminen voisi mahdollistaa?

Asiantuntijaverkosto on tärkeä erityisesti isoille tiloille mm. lvi, sähkö ja lakipuoli. Sivuvirtojen hyödyntäminen ja uusien tuotteiden tuottaminen/kehittäminen yhteistyössä. Yhteiset työntekijät. Tiloilla voisi hyödyntää TET-työntekijöitä, kesätyöntekijöitä ja harjoittelijoita enemmän. Jotta maatalous kiinnostaisi jatkossa nuoria, pitäisi maatalouteen saada imagon nosto ”coolina” työpaikkana. Muiden alojen, esim. teollisuusyritysten kanssa tehtävä yhteistyö voisi lisääntyä, mm. yhteiset työntekijät, kalusto ja urakointi. Puhdas ruoka ja lähiruoka kiinnostavat enenevässä määrin suomalaisia ja ulkomaalaisia. Tuotannon tason nosto on seutukunnan alueella tavoitteena. Tavoitteena on myös lisätä elintarvikeyritysten kanssa tehtävää yhteistyötä. PIKES on keskustellut paikallisten leipomoiden kanssa siitä, kuinka paikalliset viljelijät voisivat olla tuottamassa heille raaka-aineita. Tässä leipomot ovat olleet aktiivisia osapuolia. Suurten maatilojen yhteisyrityksisyys sekä verkostoituminen markkinoinnissa, myynnissä, varastoinnissa ja kuljetuksissa olisi kannattavaa. Yhteistyössä perustetut suoramyymälät tarjoavat mahdollisuuksia nettikaupan kautta. Henkilöstövuokrauksen voisi yhdistää nettisivustoon. On tärkeää tukea toimijoiden verkostoitumista ja tuoda esille sen hyötyjä. Teollisen internetin tuomat uudet mahdollisuudet kannattaa tutkia, esim. tuotteiden jäljitettävyyden parantaminen, automatiikka ja seuranta sekä sähköiset palvelut. Yksi verkostoitumisen yhteistyömuoto voisi olla yhteistyö sijoittajien kanssa. Itä-Euroopassa maatalouteen sijoittaminen on yleisempää. Sijoittajat voisivat selkeämmin sijoittaa kotieläimiin. Tilojen erikoistuminen eri toimintoihin, esim. yksi tila kotieläintuotantoon ja ympärillä olevat tilat kasvituotantoon tuo tehokkuutta.

Millainen on tulevaisuuden maatalous?

Isot tilat ovat pitkälle robotisoituneita ja automatisoituneita. Raskaan ja kuluttuvan työn siirto ihmisiltä koneille. Ihmiset voisivat keskittyä enemmän eläinten hyvinvointiin ja automatiikan tarkkailuun, huoltotöihin. Tehokkuus nousee. Yksi tila voi tuottaa enemmän kuin ennen. Kiertotalous toimii maataloilla. Mitään ei jätetä hukkaan vaan kaikki kierrätetään. Vielä voi toimia pieniä tiloja, jotka tuottavat perinteisesti ruokaa ihmisille, jotka haluavat ostaa sitä. Maatilamatkailun merkitys ja markkinointi korostuvat.

Yhteenvedon laati yritysasiantuntija Niina Huikuri, PIKES Oy